

European Lesbian* Conference (EL*C), Wiedeń, 6-8 października 2017

Relacja Magdaleny Wielgołaskiej

Odzyskiwanie przestrzeni dla kobiet nieheteronormatywnych.

Dziękuję Fundacji Fundacji Heinricha Bolla za możliwość uczestnictwa w EL*C – European Lesbian Conference, która odbyła się 6-8 października w Wiedniu. Wyrównywanie szans w uczestnictwie w tego typu wydarzeniach jest dla mnie kluczowym krokiem do możliwości wprowadzania realnych zmian. Dostępność takich wydarzeń i ich koszty to jeden z tematów, nad którymi powinno pochylić się środowisko osób LGBT+ w naszym kraju.

Jednak tematem wybijającym się, nad którym dyskutowaliśmy w trakcie trwania konferencji, był temat nieustannie doświadczanej niewidzialności kobiet nieheteronormatywnych w społeczeństwie. Okazało się, że ta kwestia żywo dotyka każdego z krajów, niezależnie od tego, jakie prawa zostały wprowadzone dla osób nieheteronormatywnych. Głos lesbijek i innych kobiet nieheteronormatywnych nadal jest niesłyszalny i niesłuchany.

Źródeł takiej sytuacji możemy szukać w schematach, które kierują patriarchalnym światem. Kobieta ustawiona jest tutaj w pozycji osoby uległej, podległej, nieeksperckiej, tej – której trzeba tłumaczyć świat. Mamy XXI wiek, lecz wciąż zmagamy się z tym samym. Również w wypadku działań aktywistycznych kobiet nieheteronormatywnych – pracę trzeba zaczynać ciągle od zera. Dlaczego tak się dzieje? Na to pytanie starały się szukać odpowiedzi uczestniczki EL*C. Przełamaniu schematów patriarchalnych poświęcona była większość paneli i warsztatów.

Konferencja podzielona była na cztery bloki tematyczne:

ACT – działanie; w tym bloku skupiałyśmy się na wymianie międzykrajowej i międzypokoleniowej na temat tego jakie aktywistyczne działania były podejmowane do tej pory.

TRANSFORM – zmiana/transformacja; wspólnie zastanawiałyśmy się jakie rejony działań wymagają szczególnej uwagi i jak możemy działać w tych kwestiach, żeby osiągnąć skutek.

REFLECT – refleksja; ten blok poświęcony był rozważaniom nad tym, w czym w życiu codziennym zmagają się kobiety nieheteronormatywne.

CONNECT - sieciowanie; tutaj skupiałyśmy się na tym jak możemy działać razem, międzynarodowo i lokalnie, jak zyskiwać sojuszników i sojuszniczki.

DZIAŁANIE

Kluczowym punktem rozmów i warsztatów stało się zmierzenie z patriarchalnymi schematami. To co utrudnia nam działanie to często zachowania, które bardziej lub mniej świadomie, same przenosimy ze świata heteronormatywnego. Nad tym zagadnieniem szczególnie pochyliłyśmy się podczas panelu “Overcoming patriarchal power control in our lesbian relationships” (przewycięzanie siły patriarchalnej kontroli w naszych lesbijskich związkach). Sam panel dotyczył konkretnie nierozpoznawania zachowań

przemocowych w relacji dwóch kobiet i przenoszenia wzorów z relacji heteronormatywnych, jednak rozmowa rozlewała się na szersze pola. Przepracowanie wzorców patriarchalnych jest podstawowym zadaniem jakie stoi przed kobietami, nie tylko nieheteronormatywnymi. Jesteśmy tak mocno wtłoczone w system, który od setek lat dominuje na świecie, że zmiana myślenia i oderwanie się od głównego nurtu wzorców postępowania to niezwykle trudne zadanie. Nie wystarczy już tylko świadomość tego jak jest – potrzebujemy odwagi, do tego, żeby zrobić krok dalej i zacząć zmieniać rzeczywistość. To bardzo trudne zadanie, dlatego nieodzownym elementem w tym procesie jest szeroka współpraca kobiet i wsparcie dla tych z nas, które z wielu powodów na tę odwagę nie mogą sobie pozwolić.

W bloku ACT, rozmawialiśmy również o źródłach wiedzy i materiałach dotyczących lesbijek w internecie, lesbijskich działaniach kulturalnych i ich wpływie na media oraz obecności w mediach. Wspólnie zgodziliśmy się, że ważną rolę odgrywają media lokalne, które przedstawiają się jako głos całej społeczności LGBT+, jednak faktycznie miejsce dla kobiet nieheteronormatywnych jest w nich niewielkie. Rozmawialiśmy również o dostępie do rozwiązań prawnych oraz o już istniejących narzędziach i dobrych praktykach.

TRANSFORMACJA

W bloku dotyczącym wprowadzania realnych zmian rozmawialiśmy o tym co aktualnie robimy w naszych krajach i o związanych z tym sukcesach i trudnościach. Panele dotyczyły ról przypisanych płciom w naszych społecznościach, o sytuacji lesbijek w zderzeniu ze służbą zdrowia i w miejscu pracy. Mialiśmy też okazję spotkać się z przedstawicielkami Mama Cash i Astraea – dwóch organizacji wspierających finansowo projekty tworzone przez kobiety nieheteronormatywne. We wszystkich tych panelach bardzo jasno było widać czego potrzebujemy do zmiany: zaangażowania samych kobiet nieheteronormatywnych, sojuszników i sojuszniczek rozumiejących sytuację, oraz... pieniędzy, dzięki którym będziemy mogły docierać dalej z projektami dotyczącymi edukacji, walki o równe prawa, promującymi kulturę lesbijek i innych kobiet nie mieszczących się w heteronormie. Blok transformacyjny dał nam pomysły na to jak rozwijać sprawne struktury, na bazie których będziemy mogły budować przekaz, który być może w końcu przebije szklane sufity, sprawiając, że nasz głos będzie w końcu usłyszany.

REFLEKSJA

W tym bloku rozmawialiśmy o życiu duchowym lesbijek, o kobietach nieheteronormatywnych nie określających się jako lesbijki i o ich potencjale aktywistycznym. Poruszałyśmy kwestię starzenia się i trudnej sytuacji materialnej, uchodźstwa. Przyglądałyśmy się temu jak myślimy i co czujemy. Tworzyłyśmy zbiór perspektyw kobiet nieheteronormatywnych, które – jeśli miałyby bezpieczną przestrzeń – mogłyby wnieść bardzo wiele do ogólnoswiatowego dyskursu. Mówiłyśmy o naszej kreatywności, ale mogłyśmy dać jej również upust w działaniu. Warsztaty, które szczególnie zapadły mi w pamięć to Creative protest workshop poprowadzone przez Naomi Lawrence. Na warsztatach odzyskiwałyśmy rozmyty już teraz sens słowa „protest” - rozumiany jako pozytywna i kreatywna forma walczenia o wizję świata jaką chcemy wcielić w życie. Na warsztacie pracowałyśmy w grupach nad transparentami, które tego dnia wyniosłyśmy na ulice Wiednia w Marszu Lesbijek.

SIECIOWANIE

Stworzenie sieci powiązań, integracja i zwykłe poznanie i polubienie się było jednym z głównych założeń kongresu. Zrozumiałyśmy, że niezależnie od języka, w jakim mówimy, z jakiego podłoża kulturowego pochodzimy – zmagamy się z bardzo podobnymi lub wręcz identycznymi problemami. Jesteśmy kreatywnymi kobietami, które stosują różne metody działania. Możliwość wymiany tych doświadczeń była bardzo cenna i dała poczucie, że tworzymy społeczność, w której możemy czuć się bezpieczne.

PROGRAM KULTURALNY

Poza panelami i warsztatami konferencji towarzyszył bogaty program kulturalny. Polki miały w nim swój udział poprzez prezentację filmu Moniki Rak: L. Poetki. Poza filmami dokumentującymi historię lesbijskiego aktywizmu i lesbijską perspektywę mogłyśmy zobaczyć jak otaczający je świat przedstawiają performerki, malarki, fotograficzki. Mimo form wszystko wydawało się znajome i trafnie oddające wewnętrzne odczucia uczestniczek konferencji.

Do Polski wróciłyśmy z nową siłą i energią na wprowadzanie zmian. Na samej konferencji wielokrotnie mówiłyśmy o tym, że podstawą zmiany jest wyjście ze schematu opiekunki – tej, która dba o wszystkich innych i ma niewiele przestrzeni i siły dla siebie samej. Dlatego hasłem przewodnim naszej kobiecej rewolucji musi być nieustannie powtarzane: Siostry, najpierw zajmijmy się sobą! Promujemy to hasło w projekcie *Lesbijska Inspira*, którego celem jest stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla głosu kobiet nieheteronormatywnych.

W ramach *Lesbijskiej Inspiry* powstały do tej pory teksty:

Od lesbijskiej konspiracy do lesbijskiej inspiry,

czyli o tym, kto i jak wkłada nam czapkę-niewidkę.

<http://feminoteka.pl/lesbijska-inspira-manifest/>

EL*C – European Lesbian* Conference. Wiedeń 2017 | Wrażenia. Opinie. Doświadczenia. cz.I

Odyskiwanie lesbijskiej tożsamości – wreszcie pomyślmy o sobie, Siostry.

<http://feminoteka.pl/elc-european-lesbian-conference-wieden-2017-wrazenia-opinie-doswiadczenia/>

Magdalena Wielgołaska – aktywistka / lesbijka / feministka / współzałożycielka *Stowarzyszenia na rzecz Osób LGBT Tolerado* / działaczka na rzecz poszerzania wiedzy na temat leczniczego działania konopi / zaangażowana w Kręgi Kobiecte i odyskiwanie wewnętrznej, kobiecej Mocy / wartościami i zawodowo związana z *Partią Zieloni* / współtworzy projekt *Lesbijska Inspira*/ prowadzi stronę Strefa Les* na FB/ współpracuje z projektem *A kultura LGBTQ+ nie poczeka!*